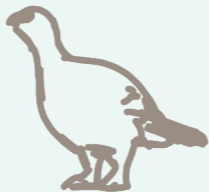

SKARE

Publisert av:
Alta Kunstforening 2020
Edit og design:
Inger Emilie Solheim
Print: Bjørkmanns AS

Støttet av:
Alta Kommune
Norsk Kulturfond
Norske Kunstforeninger

Spesiell takk til
Hello X og
Ruth Alexander Aitken

01 Creatures of winter
habit

02 Naturbarnet Marit

03 Skare

CREATURES OF WINTER HABIT

Ruth Alexander Aitken

Artist / Curator / Labouring Entropic Denier

Tromsø / Dundee

Tourists are a wonderful example of adaptability to habitat change. They are explicitly defined by their visitation, their movement, their turning away from one space to another. While one could say that an individual tourist does indeed return home at some point, to a fixed habitat becoming less adaptable, tourists as a collective, as a species, are forever moving, never static, transient, jumping from snow, to tropical sand, to grassy hill, to cliff, to city, to forest, to rain-forest, to outer space. Any habitat

can function for the tourist.

Rock Ptarmigans are spectacularly adapted to a specific climate and habitat (they did very well for themselves during the last interglacial period - 130,000 BCE). They are completely feathered, from the ends of their toes up to the top of their heads, and onto their eyelids and the ultimate fashionista, they change wardrobes twice annually (spring/summer, a mottled brown pattern is favoured and autumn/winter, of course, is white – subtle, understated, classic).

While they spend much of their time on the ground, they do migrate, flying up to 800km, and have well adapted protections against an inhospitable climate, camouflage and arctic-ready feathering, meaning they overheat on warmer days and are highly visible to predators if they moult too early or late. Over the past three decades, Swiss alpine Rock Ptarmigans have moved uphill at a mean rate of 6.4-9.4m/year. Huddled against the snow, the little ptarmigans is greatly at risk due to climate change. It

can only retreat uphill into the snow as the snow-coated tundra disappears.

A city falling into its own foundations, Kiruna (SE), is moving. A population centre built around, upon, and because of, a mine. The perfect example of industrialisation, Kiruna grew into a city in the late 19th and early 20th century as the site had one of the largest iron ore deposits in the world—becoming a mine which eventually destabilised the city, and initiated its slow sinking. The town which grew around the mine took the Finnish name already given to the area (Kiiruna) and the Samí name (Giron). Both names, giron and kiiruna, refer to the fjell-type, the Rock Ptarmigan.

The railway that allowed the mine to function brought with it tourism, north to the region.

The state-owned, Swedish mining company, LKAB, is currently in the process of moving the city centre 3km, leap-frogging over itself as a means of surviving the impacts of its own industrialisation. Just like the Ptarmigan moving uphill, northward, in the hope of surviving the effects of our industrialisation, the city moves too.

Kiruna/Giron, the city, and kiruna/giron, the bird, will reach a point where they can no longer move away from their own destruction. Meeting up against limited and competing resource – the city will eventually run out of space to move into, or run out of the economy that allows it to move. The bird, as with many similarly situated arctic animals, will run out of space, available (or suffer with more competition for) food sources, and lose its evolutionary advantage, that of being highly camouflaged in its environment.

Were the Ptarmigan to act more like the tourists we find in Kiruna, in Alta, in the North – a hop, skip and jump away from the next habitat – it could merely remove its outer wear, and replace with swimming shorts, cotton trousers or woollen base layers. Moulting on arrival, always adapting. Less feathers, more breathable bamboo.

Tourists move as artists move – another highly adaptable species – never in stasis. Similarly, though, to the city, to the bird, to the ptarmigan, our movements are dictated by availability and competition of resource. But eventually, we may all suffer the same fate – even tourists. We may be the causes of our own fate. We may fall into our industrial foundations, unable to adapt fast enough to the changing habitats around us and having nowhere else to go. We may have gone too far, the constant movement

into new habitats – our adaptability – carrying with us the truly adaptable, the viruses, the bacterias, into each new habitat. For now, though, we have the gallery, a place of stasis and of refuge.

NATURBARNET

MARIT

Teksten er løst basert på en samtale med Marit Ellisiv Landsend gjort av Anneli Stiberg i podkasten Hello X.

Episoden ble publisert 06.juni 2019.

Marit Ellisiv Landsend jobber med keramikk og har siden 1991 bodd og jobbet i Nord-Norge og da helst i sitt studio på Troms Fylkeskultursenter i Tromsø. Siden 2014 har hun jobbet med prosjektet «De uskyldige» og kunstneren forteller at dette er en måte hun får utløp for sitt miljøengasjement på.

–Det føles veldig fint og kunne gjøre dette, det er noe jeg har veldig lyst til, sier hun.

Marit kommer opprinnelig fra en gard i Valdres og er veldig knyttet til naturen. Grunnen til at hun flyttet fra Sør- til Nord-Norge var familiære årsaker og hun forteller at det egentlig var et prøveprosjekt, men at trivselen var så stor at oppholdet ble permanent.

–Naturen ligger meg veldig nær, og det er den som betyr mest for meg egentlig. Jeg har bodd i by i mange år men å komme til nord var som å komme hjem. Jeg har blitt svært bevisst på at vi alle er totalt avhengige av naturen. Vi tror kanskje at vi fjerner oss fra den ved å bo i by, men det gjør vi ikke. En by ligger også i naturen, sier hun.

I det langvarige prosjektet sitt har kunstneren fokusert på de fem dyrene som skifter farge om høsten: polarrev, hare, rype, røyskatt og snømus. Da hun ville gå i dybden på dette fenomenet kontaktet hun forskere på universitetet i Tromsø. De kunne fortelle at det er mørket som gjør at dyrene skifter

farge. Så snart det begynner å bli mørkt om høsten så skjer en hormonendring i dyrene.

–Denne endringen skjer uavhengig om det kommer snø eller ikke, forteller hun. Dyrene blir dermed et lett bytte for andre dyr hvis de lyser hvitt når de egentlig skulle vært kamuflert i snø. Miljøendringene går raskere enn de klarer å følge med på, sier hun.

Marit Landsend har sin kunstutdanning fra Statens Håndverks- og Kunstindustriskole samt fra Kunstakademiet i Lisboa. Hun stilte ut «De uskyldige» på Høstutstillingen i 2018 og har hatt flere soloutstillinger og utsmykkingsoppdrag det siste året. Hun jobber også som kunstkonsulent.

Landsend er innkjøpt av Troms fylkeskommune, Tromsø kommune, Norsk kulturråd og Nordnorsk Kunstmuseum.

SKARE

Alta Kunstforening mars 2020

Når dyr søker seg inn i områder bebodde av andre dyr oppstår det konflikter mellom artenes måte å organisere seg på. Menneskearten overtar dyrs leveområder litt etter litt og presser ut både arter og truer mangfoldet - i dette scenarioet er rollene snudd. I lokalene til kunstforeningen har en flokk ryper øyensynlig invadert utstillingsrommet og de har flokket seg sammen i trange kråer, på gulvet. under eller oppå de få møblene. Vegger og gulv i kunstforeningen er malt hvite, ikke ulikt et vanlig galleri, men heller ikke ulikt rypas naturlige habitat. Rypa har i dette tilfelle invadert en bygning. Men sett fra fuglens synsvinkel, er det forskjell på utendørs og innendørs?

NORSK
KULTURFOND
Kulturrådet

NORSKE KUNSTFORENINGER •

KUNSTFORENING